

PRAVOKATOR

Підбірка успішних практик

адвокатів та працівників системи
надання безоплатної правової допомоги
з трудового права

ЧАСТИНА 2

**Підбірка успішних практик
адвокатів та працівників системи надання
безоплатної правової допомоги з трудового права**

**Частина 2
2022 рік**

Вітання від мережі правових клубів PRAVOKATOR!

Правові клуби «PRAVOKATOR» - це перша комунікаційна платформа серед державних установ, створена в системі безоплатної правничої допомоги для навчання та професійного розвитку персоналу системи БПД, правничої спільноти та інших зацікавлених сторін.

Команда правових клубів постійно проводить навчальні заходи та розробляє корисні матеріали з метою підвищення якості наданої правової допомоги, а також розвитку працівників центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Ця підбірка створена з метою узагальнення наявного успішного досвіду системи безоплатної правової допомоги та поширення кращих практик у сфері надання правової допомоги з трудового права.

Пропонуємо ознайомитись із прикладами звернень клієнтів до центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. У підбірці адвокати та працівники системи надання безоплатної правової допомоги поділились своїми порадами щодо того, як можна вирішити проблему клієнта та відновити порушені права у судовий або позасудовий спосіб.

ЗМІСТ:

Доплата за ведення військового обліку: виплати та здійснення
остаточного розрахунку при звільненні **4**

Стягнення коштів, які належні працівникові при
звільненні..... **6**

Захист права військовослужбовця на проведення повного розрахунку
при звільненні..... **8**

Стягнення несплаченої заробітної плати **10**

Доплата за ведення військового обліку: виплати та здійснення остаточного розрахунку при звільненні

Семенюк Ольга Григорівна,
адвокатка, яка співпрацює з Черкаським місцевим центром з надання БВПД

Фабула справи:

Відповідно до наказу підприємства Клієнтка з 01.11.2018 призначена відповідальною особою за ведення військового обліку військовозобов'язаних і призовників та бронювання військовозобов'язаних за підприємством на період мобілізації та воєнного часу. Клієнтці встановлено доплату у розмірі 30% до посадового окладу. 11.04.2022 Клієнтка звільнена з посади. Остаточний розрахунок отримала 16.04.2022. Цього ж дня Клієнткою було виявлено, що доплата за ведення військового обліку не здійснювалася за попередні 2 місяці.

Вирішення питання:

Клієнтка, виявивши факт недоплати 16.04.2022 звернулася з заявою до директора підприємства. Одночасно подала звернення до територіального управління Держпраці щодо можливого порушення підприємством вимог законодавства про працю. Територіальним управлінням Держпраці 09.06.2022 направлено лист підприємству, в якому надано роз'яснення вимог законодавства про працю щодо встановлення та скасування доплат за ведення військового обліку. Після цього підприємством 15.06.2022 було сплачено заборгованість по доплаті за ведення військового обліку.

Враховуючи, що при звільненні працівника виплата всіх сум, що йому належить провадиться в день звільнення, а в разі невиплати з вини роботодавця належних звільненому працівникові сум у належні строки підприємство має виплатити працівникові його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Оскільки фактична виплата всіх належних Клієнтці при звільненні сум відбулася 15.06.2022, то виникло право на отримання середнього заробітку за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

16.06.2022 Клієнтка звернулася до директора підприємства з заявою-зверненням, в якій просила підприємство добровільно виплатити належний їй середній заробіток.

Крім цього, Клієнткою було надіслано лист до територіального управління Держпраці, в якому було повідомлено про можливе порушення законодавства про працю адміністрацією підприємства. У відповідь, територіальне управління Держпраці надало роз'яснення підприємству щодо відповідальності за затримку розрахунку при звільненні. Від підприємства відповіді Клієнтці не надходило, кошти добровільно виплачені не були.

Клієнтка змушена була звернутися за правничою допомогою. Адвокат Ольга Семенюк ознайомила з наявними у Клієнтки документами та підготувала й подала позовну заяву до суду. Судом винесено рішення, де було вирішено стягнути з підприємства суму середнього заробітку за весь час затримки виплати звільненому працівнику по день фактичного розрахунку. На сьогодні рішення суду фактично виконано, кошти Клієнтці виплачено в повному обсязі.

Нормативна база:

- [Кодекс законів про працю України](#), статті 116, 117;
- [Закон України «Про оплату праці»](#);
- [Закон України "Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану"](#);
- [Порядок організації та ведення військового обліку призовників та військовозобов'язаних](#), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 7 грудня 2016 р. № 921;
- [Порядок обчислення середньої заробітної плати](#), затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 8 лютого 1995 р. № 100, пункт 2.

Судова практика:

[Постанова Пленуму Верховного Суду України](#) від 24.12.1999 № 13 «Про практику застосування судами законодавства про оплату праці», пункт 25.

Посилання на рішення суду:

[Рішення Придніпровського районного суду м. Черкаси](#) від 16 вересня 2022 року у справі 711/2937/22.

Стягнення коштів, які належні працівникові при звільненні

Звада Оксана Андріївна,
головний юрист сектору
“Білоцерківське бюро правової
допомоги” відділу безоплатної
правової допомоги Білоцерківського
місцевого центру з надання БВПД

Фабула справи:

Клієнтка Білоцерківського місцевого центру з надання БВПД працювала на посаді розклейщика реклами в КП БМР “Міськкреклама” з 11.09.2017 року. Згідно з наказом №9 від 30.09.2021 року клієнтку звільнено з посади у зв’язку з реорганізацією на підставі частини 1 ст. 40 КЗпП України та не виплачено заробітну плату на момент звільнення.

Вирішення питання:

Клієнтка мала отримати трудову книжку, заробітну плату та всі інші виплати в день звільнення. Всупереч вимогам законодавства роботодавцем цього зроблено не було.

Отже, враховуючи не виплату належних сум при звільненні у строки встановлені трудовим законодавством, роботодавець зобов’язаний виплатити працівникові заробіток за весь час затримки.

Про нараховані суми, належні працівникові при звільненні, власник або уповноважений ним орган повинен був письмово повідомити працівника перед виплатою зазначених сум. Роботодавець у відповідності до вимог діючого законодавства не провів з клієнткою повний розрахунок зі сплати нарахованої заробітної плати, вихідної допомоги при звільненні та компенсацію за невикористані дні відпустки, що становить у загальному розмірі 36 072,98 гривень. Сама по собі відсутність коштів у роботодавця не виключає його відповідальності.

18.10.2021 року юристкою місцевого центру з надання БВПД Звадою О.А. встановлено позицію клієнтки у справі, узгоджено правову позицію, надано перелік документів, які необхідні для складання позовної заяви до суду про стягнення нарахованої, але не виплаченої заробітної плати та середнього заробітку за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

Середній заробіток за час затримки розрахунку при звільненні за своєю правовою природою є спеціальним видом відповідальності роботодавця, спрямованим на захист прав звільнених працівників щодо отримання ними в передбачений законом строк винагороди за виконану роботу (усіх виплат, на отримання яких працівники мають право згідно з умовами трудового договору і відповідно до державних гарантій), який нараховується у розмірі середнього заробітку та не входить до структури заробітної плати.

Судом винесено рішення, яким позовні вимоги клієнтки були задоволені у повному обсязі.

Нормативна база:

- [Кодекс законів про працю України](#), частина 1 статті 47, стаття 94, частина 1-2 статті 115, частина 1 статті 116, стаття 117;
- [Закон України «Про оплату праці»](#) статті 1,2.

Судова практика:

[Пленум Верховного Суду України](#) від 24.12.1999 року №13 “Про практику застосування судами законодавства про оплату праці”;
[Постанова Великої Палати Верховного Суду](#) від 13 травня 2020 року;
[Постанова Великої Палати Верховного Суду](#) від 30 січня 2019 року.

Посилання на рішення суду:

[Рішення Білоцерківського міськрайонного суду Київської області](#) від 25 серпня 2020 року справа № 357/3162/20.

Захист права військовослужбовця на проведення повного розрахунку при звільненні

Соколенко Ольга Василівна,
завідувач сектору "Великоолександрівське бюро
правової допомоги" Бериславського місцевого
центру з надання БВПД

Фабула справи:

Військовослужбовець перебував на військовій службі за контрактом на посаді діловода служби захисту інформації військового комісаріату. В день звільнення роботодавцем не було виплачено грошове забезпечення за останній місяць роботи, одноразова грошова допомога у разі звільнення та компенсація за неотримане речове майно. В зв'язку з чим, військовослужбовець звернувся за допомогою у стягненні середнього заробітку у зв'язку з затримкою розрахунку при звільненні.

Вирішення питання:

Попередньо була складена заява до віськомату про проведення остаточних виплат, належних військовослужбовцю при звільненні. Так як проведення повного розрахунку було несвоєчасним, що збільшило період її затримки. А вже наступним кроком, після надходження компенсаційних виплат - складена позовна заява в порядку адміністративного судочинства про визнання протиправною бездіяльність військового комісаріату щодо не проведення повного розрахунку при звільненні - невиплату в день виключення із списків частини компенсації за неотримане речове майно, грошової компенсації та стягнення середнього заробітку у зв'язку з затримкою розрахунку при звільненні за три місяці. При цьому виплата компенсації за речове майно також була включена в період затримки розрахунку, що дало змогу збільшити суму позову.

Суд задовольнив позов повністю. Відповідачем подана апеляція, на яку працівником місцевого центру був складений обґрунтований відзив.

Апеляційним судом було змінено розрахунок компенсації на 25720,20 грн.

Доказами по справі були:

- контракт,
- накази про зарахування на службу та виключення зі списків особового складу,
- довідка про виплати,

- грошовий атестат.

Також було долучено складену працівником заяву про виплату компенсації за неотримане речове майно та виплату компенсації за невикористану матеріальну допомогу для вирішення соціально-побутових питань та відповідь роботодавця на дану заяву.

Основними доказами слугували виписки з банківського рахунку про дату отримання останніх виплат.

Нормативна база:

- [Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України](#), затверджене Указом Президента України від 10.12.2008 № 1153/2008, абзаци 1-,3 пункту 242;
- [Кодекс законів про працю України](#), стаття 117.

Посилання на рішення суду:

[Рішення Херсонського окружного адміністративного суду](#) від 26 липня 2019 року по справі № 540/1215/19.

[Постанова П`ятого апеляційного адміністративного суду](#) від 27 листопада 2019 року по справі № 540/1215/19.

Стягнення невиключеної заробітної плати

Дядик Ярослав Борисович,
адвокат, який співпрацює з Чортківським
місцевим центром з надання БВПД

Фабула справи:

До Чортківського бюро правової допомоги звернулася пані Ольга з питанням стягнення невиключеної заробітної плати з роботодавця через суд. Жінка працювала в лікувальному закладі, проте у день звільнення з роботи не отримала усіх виплат по заборгованості із заробітної плати на суму понад 64 тис. грн.

Вирішення питання:

Чортківський місцевий центр з надання БВПД призначив адвоката по справі - Ярослава Дядика. Адвокат зустрівся з клієнткою, ознайомився з матеріалами справи та підготував позовну заяву до суду.

Трудовим законодавством передбачено, що в день звільнення працівника підприємство, установа чи організація має виплатити всі суми, що йому належать (ст. 116 КЗпП). Якщо дане право працівника на оплату праці порушено, він може звертатися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати.

Відповідно до ст. 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Відповідно до статті 233 КЗпП працівник може звернутися з заявою про вирішення трудового спору безпосередньо до районного, районного у місті, міського чи міськрайонного суду в тримісячний строк з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права, а у справах про звільнення - в місячний строк з дня вручення копії наказу про звільнення або з дня видачі трудової книжки.

Згідно з пунктом 1 частини 1 статті 5 Закону України «Про судовий збір» позивачі за подання до суду позовної заяви про стягнення заробітної плати звільняються від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях.

Чортківський районний суд виніс рішення про стягнення в користь позивачки несплаченої заробітної плати в сумі 64 244 грн. Також пані Ольгу звільнено від сплати судового збору.

Завдяки системі безоплатної правової допомоги клієнтка змогла захистити свої права на оплату праці.

Нормативна база:

- [Конституція України](#), стаття 55;
- [Кодекс законів про працю України](#), статті 116, 233;
- [Цивільний процесуальний кодекс України](#), стаття 175;
- [Закон України “Про судовий збір”](#) пункт 1 частини першої статті 5.

Посилання на рішення суду:

[Рішення Чортківського районного суду Тернопільської області](#) від 20 жовтня 2022 року у справі № 608/1008/22.

Слідкуйте за анонсами та новинами мережі правових клубів PRAVOKATOR:

- Сайт мережі правових клубів PRAVOKATOR:
<https://pravokator.club/>
- Платформа дистанційного навчання системи надання
безоплатної правової допомоги:
<https://academy.legalaid.gov.ua/>
- Сторінки мережі правових клубів PRAVOKATOR у мережі
[Facebook](#) та [Instagram](#)
- YouTube канал [PRAVOKATOR](#)

© 2022 PRAVOKATOR Усі права захищено.

Над створенням підбірки працювали фахівчині правового клубу
PRAVOKATOR.Київ Ірина Осійчук та Катерина Середенко.